

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

XI priores dies complectens

Bolland, Johannes

Parisiis et Romæ, 1863

De Sancto Petro Episcopo Sebasteno In armenia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72708](#)

EX VARIIS.

non solitudo videretur esse, sed civitas. Interim sex admodum mater, in utriusque filii manibus moriens, migravit ad Deum. Cujus quæ benedictionis vox fuerit illius, qua erga liberos usa est, commemorare non erit alienum. Nam cum de absentibus singulatim amanter mentionem fecit, ut nullus esset expers benedictionis; tum præcipue praesentes ipsa precibus suis obtulit Deo. Etenim cum ei ex utraque parte lectuli adversi assidenter, altera manu utruinque tangens, hisce verbis postremis Deum allocutus est: *Tibi, Domine, et primis et decumam dico fructum uteri mei. Primitiarum enim locum haec mihi obtinet primogenita: decumae vero, extremus hic decimus filius.* Tibi autem lege utraque debentur, et tua sunt munera. In hanc igitur primogenitam meam, et hunc decimum veniat sanctimonia: oratione perspicua designans filiam et filium. Ita benedictioni simul et vita finem statuit, cum prius mandasset filii, ut se in sepulcrum paternum inferrent. Id illi, ut jussi fuerant, cum præstitissent, in reliquum tempus ad sapientiae fastigium, semper cum anteacta vita pugnantes, et praterit benefacta posterioribus superare studentes, contendebant.

A matre moribunda benedicitur cum sorore.

Fit Sacerdos.

4 Interea insignis inter Santos Basilios, magna Cesarea declaratus est Antistes, et mysticis sacrificiis suis fratrem consecratus, ad sacram presbyteri dignitatem provexit. Atque hic rursus eis vitæ cursus ad graviora sanctioraque dirigebatur, cum sacerdotii dignitas, sapientiae studio conjuncta, cumularetur. Post autem annis octo transactis, et nono inchoato, per totum orbem celebrerrimus Basilios, ab hominibus ad Deum concessit, communem patriæ et Ecclesiae luctu occasionem prebens.

5 Post Basiliū obitum, ut additur ibidem, nono mense aut paullo amplius Episcoporum concilium indictum est Antiochia. Quod celebratum fuisse postquam Theodosius Imperator est renuntiatus, scribit Socrates lib. 3, cap. 4. Porro Theodosius, ut idem refert cap. 2, creatus est Augustus xvii Kalend. Februar. Asunio et Olybrio Coss. id est an. Ch. ccclxxix, quo eodem anno ineunte, Kalendis Januarii decessit S. Basilios, nono Episcopatus anno, quippe Christi ccclxx, Julii xiv ordinatus: circa cuius Episcopatus initia S. Petrus consecratus est Sacerdos. Baronius haec omnia anno uno citius scribit contigisse. A Synodo Antiochena antequam annus præteriret, cupiditas incidit S. Gregorio, ut de semetipso testatur, sororem S. Macrinam invescidam interrogavit, primum de fratre suo Petro, an adeset. Quo respondente, illum quarto jam die inde abscessisse: cognovit eum sibi alia via obviam prodidisse. Tum de S. Macrina sorore perconctatus est: quam ex gram intellexit, adiit, et postea die morientis oculos clausit. Annus hic erat Christi ccclxxx et dies Julii xix quo ejus natalem celebrari diximus. Hinc manifestum est S. Petrus non migrasse et vita temporibus Valentini Imperatoris, quod in Notis ad Martyrologium Romanum asseritur, cum Valens ad Hadrianopolim dinicans sagitta confosus, et cum tutiglio, quo se reoperat, virus a Barbaris exustus sit, v Idus Aug. an. Ch. ccclxxviii ut testis est Idatius in Fastis Consularibus. S. Petrus non nisi post mortem S. Macrinæ ad Episcopalem dignitatem promotum fuisse, multo probabilius est. Imo nec forte anno ccclxxxi, quo synodus habita est acumenica Constantiopolii, Episcopus fuerit, quod illi subscriptissime non reperiatur.

Mors S. Basiliū 379.

Mors S. Macrinæ 380.

Vita S. Petri ante Episcopatum.

6 Quod autem ejus ante Episcopatum vivendi genus fuerit, ab eodem S. Gregorio in fine vitæ S. Macrinæ describitur: Vir quidam illustris in re militari, qui in civitate Ponti, cui nomen Augustæ, Dux exercitus erat, audita calamitas, atque ægre ferens, cum subditis humaniter obviam processit. Erat enim mihi et sanguinis et amicitiae necessitudine conjunctus. Hic mihi de ipsa (S. Macrina) miraculum narravit,

quod unum adjungens historiæ, faciam scribendi finem. Etenim cum lacrymis modum adhibentes, colloqui coepissemus, ille ad me: Audi, inquit, quale quantumque bonum migravit e vita: atque ita sermonem exorsus est: Magna mihi, uxoriq[ue] mee quandam cupiditas incidit videndi virtutis gymnasium. Sic enim, inquit, locum illum, in quo beatus ille animus degebat, appellandum arbitror. Nobiscum autem erat filiola, cuius oculum ex pestilenti morbo calamitis occupata, adeo ut obducta tunica circa pupillam, contractoque albo, fœdum esset miserandumque spectaculum. Divinam igitur illam domum ingressi, ita separati sumus in eo sapientiae vacantiū loco, ut ego quidem diverterem, ubi habitabant viri, quibus præter Petrus frater tuus; illa autem intus, ubi erant virgines, cum S. Maerina versarentur. Hic cum aliquantulum essemus commorati, tempus esse duxiimus, ut discederemus. Jamque discessum adornabamus, cum utrumque nobis humana quædam vis illata est. Nam et frater tuus mihi jubebat, ut manerem, et studiosorum mensæ particeps flerem: et beata illa non dimitebat uxorem meam, sed filiolam in sinu gerens, non prius illam se rediditum aiebat, quam mensam apparasset, et nos philosophiæ divitiis accepisset. Puellulam autem exosculata, et admovens os oculis ejus, ubi pupillam affectam vidit; Si hoc mihi, inquit, concesseritis, ut apud nos esse velitis, gratiam vobis tali honore non indignam referam. Ecquam? inquit puellula mater. Est mihi, respondit Magna, medicamentum, ad curandum hunc oculum, appositum. Quæ quidem promissio cum mihi a quodam ex virginum conclavi nuntiata esset, libenter mansimus, posthabita, quæ nos urgebat, proficisciendi necessitate. Cum igitur convivium, quod Petrus humanitate et gratia sua condiverat, haberet finem, uxoriq[ue] nobis a S. Maerina omni convenienti jucunditate recreata remissa esset, laetitia et gaudio pleni, nos in viam dedimus. Et quæ utrique nostrum contigerant, inter eundum narrabamus: ego quidem quæcumque in virorum conclavi vel videram, vel audiveram, recensebam. Et illa vicissim tamquam ex historia singula repetens, nihil omnino, quantumvis parvum, omittendum existimat, etc. *Huc usque ex vita S. Maerinae, quam suo tempore integrum dabimus, extatique apud Lipomanum tom. 2, de vita Sanctorum, et xix Julii apud Surium, et Greccolatine in auctario operum S. Gregorii Nysseni, a Jacobo Gretsero Nostro edito.*

7 Meminerunt hujus a S. Petro acta solitariae vitae alii scriptores: Socrates lib. 3, cap. 21. Basilius duos fratres habuit Petrum et Gregorium: Petrus solitarium vita genus Basiliū secutus est. Gregorius autem docendi rationem. Theodoretus lib. 4, cap. 28. In ejusdem cum illis (Nazianzeno et Nysseno) laudis societatem venit Petrus, qui Basili et Gregorius frater germanus fuit: quique tametsi humaniore litteratura non perinde ut illi instructus erat, piu tamen vivendi genere admodum excelluit. Eadem fere Nicephorus lib. 11, cap. 44. Petrus eidem, quibus Basilius parentibus prognatus, profanis quidem litteris non tantopere imbutus, virtutis autem splendore non illius inferior. Et cap. 19. Habuit autem Basilius fratres, quorum unus Gregorius fuit Ecclesiæ Nyssenæ lux et ornamentum, etc. Secundus Basiliī frater Petrus fuit, qui una cum illo vitam monasticam primum consecutus, deinde urbem Sebastianum sacrorum Antistes gubernavit. Tertius Naucratius, qui juvenis in ascetico instituto defunctus est. Verum ex Macrinae jam citata vita constat Petrum reliquis tam fratribus quam sororibus juniores fuisse. Forte recenset Nicephorus fratres S. Basiliū non ordine nascenti, sed celebriter nominis.

8 Philostorgius Theodore synchronos apud Suidam in Basilio, meminit ejus Episcopatus: Magnus, inquit, Basilius quatuor habuit fratres, Gregorium Nyssenæ urbis

Hospitalitas ejus ac sororis.

Studium so- litudinis.

EX VARIO.

urbis Episcopum, Petrum item et ipsum Episcopum, duos proinde alias monasticen professos. *Et Possevinus noster in Apparatu sacro, de Basilio*: Fratres, inquit, duos Episcopos habuit, et hos insignes Gregorium Nyssae, Petrum Sebastae; duasque sorores, quae secundo valedixerunt, alias item fratres. *S. Petro rogante, confecit frater ejus S. Gregorius librum in Hexameron, quem affirms Socrates supra citatus, a S. Basilio morte praeveniente imperfectum esse relictum. Exstat etiam inter opera S. Nysseni Epistola ejusdem ad S. Petrum fratrem Episcopum Sebastenum de suscipienda refutatione Eunomii, et responsio S. Petri ad fratrem cum hac inscriptione: τοῦ ἐγίου πατρὸς πάπων Πέτρου Επισκόπου Σεβαστεῖας, πόλεως τὸν ἐγίου Τηργύριου Νύσσης τὸν ἀπόλετον θείον. Epistolam, etsi unicum operum ejus superstes monumentum, hic integrum dare opere pretium non est, quod Greco-Latine extet cum operibus S. Nysseni. Reliqua a S. Petro in*

Epistola.

IX JANUARII.

S. Marcellini vita ex S. Gregorio, podagra laborata.

Sui corporis oppositus sistit incendium.

Vita ejus ex Ferrario.

CIRCITER
AN. CH.
DCCLXXXIII.
IX JANUARII.
S. Waninge natalis.

DE S. MARCELLINO, EP. ANCONITANO.

Sancti Marcellini Episcopi Anconitanus IX Januarii Natalis memoratur in Martyrologio Romano: Anconae S. Marcellini Episcopi, qui urbem illam ut S. Gregorius scribit, divina virtute ab incendio liberavit. *Referunt et a Galesino, Ghinio, et Carthusianis Coloniensis. in Addit. ad Usuardum. Hoc de eo scribit S. Gregorius lib. 1, dialog. cap. 6.*

2 Ejusdem queque Anconitanæ Antistes Ecclesiae, vir vite venerabilis Marcellinus fuit: cuius gressum dolore nimio podagra contraxerat: eumque familiares sui, sicuti necesse erat, in manibus ferebant. Quadam vero die per culpam incurie eadem civitas Anconitana succensa est. Cumque vehementer arderet, cœcurerunt omnes, ut ignem extinguerent. Sed illis aquam certatim projicienter, ita crescebat flamma, ut jam totius urbis interitum minari videtur. Cumque propinquiora sibi loca quæque ignis invaderet; jamque urbis partem non modicam consumpsisset, et consistere nullus valeret, duximus in manibus venit Episcopus: et tanta periculi necessitate compulsa, familiaribus suis se portantibus precipit, dicens: *Contra ignem me ponite. Quod ita factum est: atque in eo loco est positus, ubi tota vis flamme videbatur incumbere. Ceperit autem miro modo in semetipsum incendium retorqueri, ac si reflexionis suæ impetus exclamaret, se Episcopum transire non posse. Sicque factum est, ut flamma incendi illo termino refrenata in semetipsum refrigerescet: et contingere ulterius quicquam ædificii non auderet. Eadem ex S. Gregorio recitat Petrus de Nataibus lib. 2, cap. 39.*

3 Alia se ejus Acta ac miracula ab Ecclesia Anconitana accipisse Baronius testatur in Notis ad Martyrologium Romanum, et Ferrarius in catalogo Sanctorum Italie eorum hoc exhibet compendium: Marcellinus ob ejus virtutes ad sacerdotium et Episcopatum electus, non superbia elatus, sed jejuniis, vigilis, et orationibus pervigil, carnem suam vitiis, et concupiscentiis macerans crucifigebat. Plenus erat caritate, mansuetudine, et lenitate: castitatem perpetuo coluit: multaque in eo erat apud Dominum fiducia: cum enim civitas Anconitana incendio misere conflagret, quod eo magis crescebat, quo illud aqua magis restinguere conabantur, Anconitani ad sanctum Epi-

scopum, quem Deo carum, mirabiliaque fecisse sciebant, configunt, orantque ut urbi incensæ subveniat: qui, ut S. Gregorius Papa in Dialogis scribit, contra conditum, ubi magis vigebat, deferriri se postulat: neque enim præ senio, et membrorum imbecillitate incendere poterat. Ductus eo, signoque crucis munitus, vix finem fecit orandi, cum (mirandum!) flamma ignis, quasi sancti viri conspectum fugiens, retrocedere coepit, et extinguit. Liber adhuc, in quo vir sanctus orare solebat, ostenditur, in quo incendiū manent vestigia. Cum enim dæmon in sanctum Episcopum maximam ignis vim retorsisset, illeque illas permanisset, in libro tamen, quem præ manibus habebat, signa combustionis remansere: ad ejus contactum in hanc usque diem plures ægroti sanari dicuntur.

4 Cum autem ex hac vita S. Marcellinus excessisset, corpusque illius apud S. Cyriacum urbis patrum conditum esset, multis claruit miraculis: ex quibus pauca narrare non piget. Quidam nobilis *Cæcus ad Sancti tumulum visum recipit.*

5 Aliud eadem die sequenti anno mirum hujusmodi contigisse, memoriae produnt: quod cum civis quidam prædives, gesta et miracula S. Marcellini, quæ audierat in ecclesia, familie sua magna cum devotione referret, id daemon non ferens filium illius in ignem injecit; qui licet capite et toto pectore in illo aliquamdiu volutatus, extractustamen illæsus prorsus remansit. Illud quoque non prætereundum, quod, cum sub Thoma Episcopo Vicus Trojanus incendio vastaretur, ut primum eo liber S. Marcellini memoratus delatus est, statim cessavit incendium, quod nulla vi humana potuerat extingui. *Hæc Ferrarius, qui annotat tempus, quo S. Marcellinus vixit, sciri haud posse. S. Cyriacus, in cuius aede sepultus, jussu Juliani apostolæ Hierosolymis occisus est: cuius corpus postea Anconam translatum fuit opera Gallæ Placidæ Augustæ, de eo agemus iv Maii.*

Servatur ejus liber.

Ejus contactu regni sanatur.

Puer ab igne non laeditur.

Ejus liber in cendium sedat.

DE S. WANINGO CONFESSORE, FISCANI IN GALLIA.

Nomen S. Wanningi sacris Fastis adscriptum habet Molanus v Id. Januarii: In Normannia, inquit, depositio B. Wanningi Confessoris. Hic nobile monasterium Fisanense fundavit, et Leodegarium exulum fovit. *Est Fisanum, seu Fiscampnum, vulgo Fescam, oppidum*

cum monasterio, situm in prospectu mari inter Diepam et Portum Gratiae, quadraginta fere milliaribus a Rotomagensi urbe, ut scribit Glaber lib. 4 historie c. 4 cuius verba deditius I Janu. ad vitam S. Guillelmi Abbatis Divionensis, qui alter hujus monasterii circa an. Chr. millesimum, rogatu Richardi II, Ducis Normannorum,